

1868-01-29

Afsender

J. C. Jacobsen

Modtager

Carl Jacobsen

Type:
Brev

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
København

Arkivplacering:
Uden FA-nummer, æske F 3,1

Emneord:
Carl Bloch, bryggeriindretning,
bryggeriteknologi, bryllupsgave,
gær, industriel arkæologi,
laboratorium

Dokumentindhold

Om maltekøller i Wien. J. C. Jacobsen opfordrer Carl til nøje at studere Tischbeins kølle i Augsburg. Om gæringskar af glas. J. C. Jacobsen omtaler, at han vil ansætte en kemiker i det nye laboratorium.

Transskription

D 29 Januar 1868

Kjære Carl!

Det interesserede mig meget af dine sidste Meddelelser fra Schwechat at erfare at der dog ved Wien fandtes idetmindste et par Køller af eiendommelig Konstruktion: Schwalbes i Liesing, hvis nærmere Indretning jeg ikke kjender, men som jo ikke synes at være heldig og Tischbeins i Schwechat, som desværre ikke var tagen i Brug. Da den imidlertid er i Brug i Augsburg, der ligger saa nær ved München, haaber jeg under dit Ophold dér, at faae nøiagtig Underretning om den og dens Resultat. Ikke mindre interesserede det mig omsider at faae Oplysning om Forsøget med et Gjæringskar af Glasplader, der jo synes at være lovende, hvad Benyttelsen angaaer. Om Bekostningen samt om Fabrikens Navn hvorfra de store Glasplader leveres haaber jeg at Du kan faae Underretning hos Sedlmayr, da jeg har stor

Lyst til at gjøre et Forsøg med et Par saadanne Kar.- Jeg frygter iøvrigt for at saa store Plader, at en heel Bund og Sidevæg kan dannes af een Plade, ville blive altfor kostbare til at faae almindelig Anvendelse og jeg vil derfor vistnok ved Siden deraf gjøre et Forsøg med mindre Plader som Veltens, der sad meget fast i Cementvæggene.- Hvad Gjæringen angaaer, længes jeg meget efter at faae ligesaa detaillerede Optegnelser - som over Maltningen navnlig over den daglige Forandring i Varme og Attenuation og over den dermed forbundne Beskaffenhed af Gjæren og Gjæringen. Jeg har i Vinter, saavidt min og Kogsbølles Tid har tilladt, anstillet endeel lagtagelser derover og bl.A. gjort adskillige Forsøg, som fortsættes, ved at indlede Gjæringen ved en høiere Temperatur 6-6½-7 grader R og holde denne Temperatur uforandret under hele Gjæringens Gang, hvilke Forsøg have givet et

godt Resultat og synes at Medføre en særdeles rolig Gang i de

følgende, ved den saaledes vundne Gjær indledede, Gjæringer. Til at holde Temperaturen constant har jeg ladet gjøre store ringformede Rør, liig Veltens, hvorigjennem flyder en Strøm af iiskoldt Vand. Jeg har ogsaa anstillet lagttagelser over Gjæringens gang af Malt, der var tørret ved en høiere og en lavere Slutningstemperatur og fundet, som jeg forudsaa, at det mildest tørrede Malt lettest gav en hidsig Gjæring. Endnu større Indflydelse har Vandtes Beskaffenhed vist at have. Mine Vandbeholdere ere nemlig nu ordnede saaledes, at jeg kan tage Vand til Mæskning enten alene af det meget bløde Vand i den øverste Brønd i Forgaarden (0,0002 faste Bestanddele) eller af den dybe Brønd i Haven, der indeholder megen svovlsuur Kalk, samt kulsuur Kalk og Magnesia (Mængden erindrer jeg i dette Øjeblik ikke).

Naar jeg har anvendt af det bløde Vand alene i Forbindelse med stærkt maltet og mildt tørret Malt har Gjæringen, der var indledet som sædvanligt ved $4\frac{1}{2}$ (5,625 C. red.) à $4\frac{3}{4}$ (5,9375 C red.) grader R og ligeledes begyndt ("vedtaget") efter Sædvane i Løbet af 24 Timer og begyndt at gaae i Krøller efter 36-38 Timer, været forbunden med en vel stærk Attenuation og en stærk Varmeudvikling, som har nødt mig til at anvende lisspande, naar jeg ikke vilde lade Varmen gaae op til 10 grader R (=12,5 Celsius). Jeg bruger derfor nu næsten udelukkende af det haarde Vand til Mæskning. Det er bekjendt nok, nemlig af engelske Erfaringer og Skrifter, at Gibbs er gjæringshæmmende, men jeg havde dog ikke forestillet mig, at Virkningen var saa stor, som det nu synes at vise sig.- jeg formoder at Du har faaet Oplysning om Vandets Analyse i Wien hvilke jeg beder Dig at meddele mig tilligemed lignende Meddelelse om Vandet i München og navnlig hos Sedlmayr.

Naar Du, som jeg ikke tvivler paa, har gjort udførlige lagttagelser over Gjæringens Gang i Schwechat, vil det være meget lærerigt for Dig og for mig, at sammenholde dem med de lagttagelser, Du nu kan gjøre hos Sedlmayr, hvor Maltning og Tørring ere anderledes og Vandet maaskee ogsaa. Hos Sedlmayr vil jeg ogsaa særlig anbefale Dig nøie at observere Attenuation og Varmen i Lagerfadene (især i det sidste Sommerøl, der skal holde ud til Efteraaret) navnlig ved Slutning af Saisonen, naar Lagerfadene ere aldeles fyldte, samt hvor nær de fyldes og om de skyde "Hat" op eller ikke. Disse lagttagelser har jeg aldrig havt Leilighed til selv at gjøre og de ere meget vigtige.- Har Du faaet nøiagtig Oplysning i Schwechat om Forholdet mellem det anvendte Quantum Malt og det vundne Udbytte af Urt eller Øl i Maal x

Procentstyrke? En lignende Oplysning bør Du

naturligviis søge hos Sedlmayr, for at Du kan see Resultatet af de forskellige Behandlingsmaader af Maltet. Da jeg var i München og gjorde mine flygtige 14 Dages Studier, var det Princip, kun at drive Bladspiren til c $\frac{1}{2}$ af Kornets Længde, for ikke at faae for stærk en Sukkerdannelse under Mæskningen og af samme Grund lagde Heiss Vægt paa, at Tykmæskens Ophedning til Kogepunctet foregik temmelig hurtigt for at der ikke skulde blive Tid til formegen Sukkerdannelse, men der-imod vindes mere Dextrin for at erholde en fyldig Smag og en langsom Eftergjæring i Lagerfadene.- Læg derfor nøie Mærke til om der er nogen Forskjel mellem Wien og München med hensyn til Tykmæskningernes Kogning. Dersom du kan faa Leilighed til Samtaler med Sedlmayr, ønskede jeg gjerne at vide hvilket Forhold der er mellem Sukker og Dextrin i hans Urt - veed Du noget om dette Forhold i Wiener-Øllet? - samt at høre hans Mening om Habichs Theori, at den fyldige Smag af det baierske Øl slet ikke hidrører fra Dextrinen

men fra de ved Tykmäskkogningen "brunede Æggehvidestoffer".- Dersom Du kunde faae Leilighed til at gjøre Bekjendtskab med Professor Kaiser, der særlig beskjæftiger sig med Bryggeriet, var det interessant at erfare om han har undersøgt dette vigtige Spørgsmaal og om han eller andre Chemikere beskjæftiger sig med Analyse af Urten under forskellige Forhold og Methoder navnlig af Urten i Wien sammenlignet med Urten i München.- Jeg har isinde til næste Vinter at engagere en af vore dygtigste yngre Chemikere til at foretage saadanne Analyser hos mig i det nye Laboratorium, hvilket vil være den eneste rigtige Vei til at løse den Opgave, der herefter skal udgjøre min Hovedbeskjæftigelse, at tilveiebringe Grundlaget for en videnskabelig Besvarelse af de mange dunkle Questioner i Bryggeriet og navnlig i den i saamange henseender mysteriøse Gjæring.- Lev vell og lad mig snart faae den udførlige Rapport over Bryggeriet i Schwechat, helst i systematisk Form.

Din Jacobsen

Hilsen fra din Moder

P. S. jeg stoler paa, at Du har modtaget det Brev med Creditiv som jeg sendte Dig i Forgaars, poste restante til München. Glem ikke at sende mig din Adresse i München. Jeg troer ikke at jeg har fortalt Dig at jeg

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

har bestilt en Brudegave til Bloch paa den Kgl. Porcellainsfabrik,
nemlig en stor Vase i antik Form og Do. Decorationer med 2 Malerier
efter Billeder i Thorvaldsens Museum: det Ene: Prospect af Forum og
det Andet: Udsigt over Rom med Peterskirken i Mellemgrunden og
Monte Soracte og Bjergene ved Tivoli i Baggrunden, seet fra Pamphili-
Doria

29
1

68

29 Januari 1868.

C.M. Kære Carl!

Det interesserede mig meget af din
fjorte Meddelelse fra Schweiz at se
at det dog med Wien fandtes indvirkning af
den Litteratur af uindvirkning af
Schweizer. Litteratur, som var en
jeg ikke fandt, men som jo ikke syntes at være
fuld af Tidskrift. Schweiz, som det var
ikke var længe. Litteratur. De der indvirkning
af Litteratur: Augsburg, der ligesom var
med München, fandt jeg under det Også det,
at den var uindvirkning af den af
den Litteratur. - Alle indvirkning
fandt det mig interessant at se den
af Litteratur med at Også det af
Litteratur, der jo syntes at være
Litteratur. - Den Litteratur fandt
af Litteratur Hans Hans den Litteratur.
Litteratur fandt jeg at den var
Litteratur for Litteratur, der jo var

Ligst det at gjennem et Løbslag med et par
saadanne Løb. - Jeg frygtet navnlig for at
at se en stor Plads, at en Jætteskind af
Bukser, som dækket af en Plads, med
blev at se et Løbslag. Det at se en skøn
Aarsag af jeg med Løbslag med en
Løb Løb gjennem et Løbslag med en
Plads som Velken, der var meget fast i
Eensretningen. - En Løbslag med en
Løb Løb med et par Løbslag i
Løbslag Løbslag - som en Løbslag
navnlig en Løbslag Løbslag.
Havne og Alleen af en Løbslag
Løbslag Løbslag af Løbslag og Løbslag.
Løb Løb: Hvilke, som en Løbslag
Løb Løb, med en Løbslag
Løbslag af Løbslag Løbslag Løbslag, som
Løbslag, med at Løbslag med en
Løbslag Løbslag 6-6½-7 og Løbslag
Løbslag Løbslag i Løbslag Løbslag Løbslag
Løbslag Løbslag, med Løbslag Løbslag Løbslag

[illegible]

Naar jeg var kommen af det bløde Vand
alene: Iordkinderne med stærkt ualtet
og uilt Løvet stalt for Gjæringen, der
næst indledt som fedtaltet med $4\frac{1}{2}$ i $4\frac{3}{4}$
R, men af ligetaler begyndt ("næstalt")
efter Tænkens: Løst af 24 Cener og begyndt
at gaa: Iordkinderne efter 36-38 Cener, næst
færdigder med en med stærkt Althensien
og en stærkt Hæmmeder, iltet, som jeg udt
mig til at emende Løst, næst jeg de
midt lød Hæmmeder gaa og til 10° R. - Jeg
beholder derfor en næst indelukkend af det
færdigder Hæmmeder til Hæmmeder. Det er begyndt
ud, næst af næst Hæmmeder og
Hæmmeder, at Gibe er gjæring Hæmmeder,
næst jeg færdigder dag de færdigder mig, at
Hæmmeder næst Hæmmeder, som det en fjern af
næst sig. - Jeg færdigder at der for færdigder
Ophænging om Hæmmeder Analyse: Wien
færdigder jeg lød sig at meddele mig tilfældig
ligende Meddelelse om Hæmmeder: Menichen og
næst for Tænkens.

II Haas du, som jeg ikke tænker paa, for
gjævt udfærdige Lagkøbsbrevs og Gjævnings
Gang: Schwechat, mit det mere meget lara,
næst for dig og for mig, at sammensætte
den med de Lagkøbsbrevs, der nu kan gjøres
for Sedlmayr, Jans Mathies og Earning
en andenledes og blandt maaske ogsaa.
Jens Sedlmayr mit jeg ogsaa forbi anbefale
dig naar at afkomme Almuenskab og
Hæmsen: Lagkøbsbrevs (i det: de sidste
Sammensæt, der skal sættes ind i de flængende)
naarlig med Slutning af Besættelse, naar
Lagkøbsbrevs en aldeles færdig, samt Jans
naar de færdig og om de færdig "for" og alle
ikke. Disse Lagkøbsbrevs for jeg aldrig langt
Lideligst til selv at gjøres og de en meget
næst: - for du faar virkelig Op-
lysning: Schwechat om Sælskabet mellem
det aarværende Gmæntens Mælt og de mindere:
Lideligst af det og alle de: Mælt x Procent-
Hjælp? for ligesom. Oplysning har du

naturhjælp søge for Sedlmayr, som at
du kan se Resultatet af de forskjellige
besøgt og maade af Mallet. Da jeg var
i München og gjorde mine sidste 14 dage i München,
var det for mig, som at dronningen blev i 12
af Torsdag Lørdag, som at jeg var for at se
Pattersons og under Møderne og af samme
Grund havde Højst, som at Lørdag
Opholdet det Lørdagstid som det mest
for at du ikke bliver i det samme Patt.
danne, men dronningen under den
for at søge en heldig Tur og en Lørdag
Opholdet i Lørdag. - Lørdag var
Mallet til en som en Lørdag mellem Wien
og München og søge det Lørdagstid
Lørdag. - Lørdag du kan se Lørdag
Patterson og Sedlmayr, som at jeg gjorde at
nå ~~for~~ ~~de~~ Lørdag du er mellem Patt.
og Lørdag: som det - med den Tur og den
Lørdag: Wien - Lørdag? - som at Lørdag
Mallet om Mallets Tur, at du Lørdag
af at Lørdag ~~de~~ ~~det~~ Lørdag for Lørdag

men for de med Cyklosthagningen berørte
Udgiftsdekkelse. - Derfor du endogsaa
bedst vil at give Beretning om de
Kaiser, der har begyndt sig med begyndt,
med det indvirkende at anse, om du har endog
sagt alle vigtige Begrebene og om du eller
anden Gennemse begyndt sig med Analyse
af Natur endog forstaaelse af de af de
nærmest af Natur: Hvilke samfundet med Natur
i Mennesket. - Jeg har endog vilde vilde
at angaa de af mere dygtigste yngre Gennemse
til at foretage saadanne Analyser for mig:
det nye Laboratorium, hvilket vil med den mest
vigtige Hæd vil at lade den Opgave, der har
efter det indvirkende min forstaaelse, at
det indvirkende Grundlag for en med de
bedst af de mange stundt Gennemse
i begyndt og nærmest: den i saadanne
saadanne mystiske Gennemse. -
Lad mig endog vilde vilde den indvirkende
Læggende med begyndt: Hvilket, selv i
med de Læggende. Din J. C. Jacobsen
Jeg har den Hæd.

25. Jeg vedes paa, at du har medtaget de
Carm und Traditionen paa jeg faaet dig
i Sengene, paa de restaurer de Muenchen.
Glaes ilt at faaet mig den Adraefu i
Muenchen.

J

Jeg laene ilt at jeg har faaet dig, at
jeg har bestilt en Kueggen de Pluch
gaa den Ege Jurellainfabrik, usuly' an
fler Kafe i antet Laen af de Jurellain
und 2 Malenier efter teillade. Thorvaldsen
Musaeum; det fua i Jurellain af Torvaldsen af de
Aad: Kueggen anen Ruen und Peterskueggen i
Kueggen anen af Maale Torvaldsen af Kueggen
und Tivoli i Kueggen anen, faaet fra Torvaldsen
Daria.